

בש"פ 6334/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6334/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המוחזק בנסיבות (סגנית הנשיאה כב' השופט א' הלמן) מיום 1.8.2018 במ"ת
17438-07-18

תאריך הישיבה:

ד' בתשרי התשע"ט (13.09.18)

בשם העורר:

עו"ד נג'מה הייב-אבו מוך

בשם המשיבה:

עו"ד אפרת גולדשטיין

ההחלטה

לפנִי ערר על החלטת בית המשפט המוחזק בנסיבות (סגנית הנשיאה כב' השופט א' הלמן) מיום 1.8.2018
במ"ת 18-07-17438, במסגרת הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

הרקע לעරר

1. ביום 8.7.2018 הוגש כתוב אישום נגד העורר ונגד שני נאים נוספים, אחד מהם קטין כבן 15 (להלן):

עמוד 1

הקטין), המיחס להם עבירות נשק שונות. בטעמיה, על פי עובדות כתוב האישום, שלושת הנאים הם תושבי כפר דבורייה. בין העורר והקטין יש היכרות קודמת, והקטין והנאם הנוסף (להלן: הנאם הנוסף) הם קרובוי משפחה. עובר ליום 21.6.2018 ביקש העורר מהקטין כי יאטור עבורי וחסם פוטנציאליים לרכישת אקדח מסווג גלוק 9 מ"מ הנמצא ברשותו. ואכן, ביום 23.6.2018 פנה הקטין לנאם הנוסף והצעיר לו לרכישת אקדח תמורה סך של 1,500 ש"ח. הנאם הנוסף הביע נוכנות לרכישת האקדח בכספי לבדיקתו. העורר נפגש עם הקטין ומסר לו את האקדח כשהוא מפורק לחקלים. הקטין מצדו מסר את האקדח לנאם הנוסף כדי לבדוקו. ברם, בחלווף כמחצית השעה השיב הנאם הנוסף את האקדח לקטין והודיע לו כי אינו מעוניין לרכושו, שכן הוא אינו תקין וחסרים בו חקלים. הקטין הודיע לעורר על כישלון העסקה וזה אסף את האקדח ממנו.

בד בבד עם הגשת כתוב האישום הוגשה בקשה למעצר שלושת הנאים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

2. בדין שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 10.7.2018 הסכימה באת-כוח העורר לקוינן של ראיות לכואורה ועילת מעצר, וב הסכמת המשיבה הופנה העורר לשירות המבחן להכנות תסוקיר מעצר אודוטיו. באת-כוח העורר שמרה לעצמה את הזכות לטען לעוצמת הריאות לכל שעניין זה ישליך על עצמת המסוכנות וזאת לאחר קבלת תסוקיר שירות המבחן. ואכן, ביום 29.7.2018 הגיע שירות המבחן תסוקיר במסגרת המליץ על שחרור העורר למעצר בית מלא בבית דודו ודודתו ביישוב טבען תחת פיקוח צמוד של הדודים והוריו של העורר. כן המליץ שירות המבחן להעמיד את העורר תחת צו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים תיבחן אפשרויות שלילובו בטיפול קבוצתי או פרטני, וזאת בין היתר על מנת לסיעו לו בעיבוד חוותית המעצר ובשותם במעצר בית ולבחון עמו את התנהלותו בתקופה אשר קדמה למעצרו.

3. באשר לעוצמת הריאות, טענתו העיקרית של העורר הייתה כי ספק אם ניתן יהיה לקבוע כי מדובר בנשך ושבחו להמית, זאת לאור האמור בכתב האישום ובחוואר התקירה ממנה עלה כי הנشك היה חלוד, שבור, חסר חקלים וחסר קליעים או תחמושת. באשר לחולפת המעצר, נטען כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן וזאת בין היתר גם בשימ לב לכך שהקטין נעצר בפיקוח אלקטרוני בבית הוריו והנאם הנוסף נעצר בפיקוח אלקטרוני בדירה שכורה במרחק ממוקם מגוריו.

4. חرف האמור, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדם. נקבע כי על אף שיתכן כי הנشك היה לKO, אין ספק שמדובר בנשך אמיתי, וכי ככל מקרה דברים אלו אינם גורעים מחומרת המעשים. עוד נקבע כי קיימם פוטנציאלי סביר להרשעת כל הנאים בעבירות נשך, אם כי יש במצב הנشك כדי לפגום במידה מסוימת בסיכון ההרשעה ויש לקחת עניין זה בחשבון בהחלטה האם לעצור את הנאים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. כן נקבע בית המשפט כי קיימת עילת מעצר, וכי נוכח העובדה שהעורר עירב קטין צער מאוד בניסיונו לאי-רוכש לאקדח, הרקע להחזקת האקדח על ידי העורר עצמו, העובדה שהעורר מסר מידע לא מדויק על אודות מעורבות משפחתו בפלילים (אחד מאחיו מרצה מסר ממשך בשל ביצוע עבירות נשך) ונוכח הערכת שירות המבחן כי קיימם סיכון בלתי מבוטל להישנות מעשים דומים מצדיו, סיכון המציג הרחקה מאזור מגוריו, מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני לאיסכו. נקבע כי רמת מסוכנותו של העורר הינה גבוהה ובולטת נוכח נגשותו לנشك, ניסינו להציג מצג כגון לב משפחה נורמטיבית הרחוקה מעיסוק בפלילים ובעיקר העובדה שהנشك בשאר ברשותו. לצד זאת, הנאם הנוסף נעצר בפיקוח אלקטרוני ו זאת בשל רמת הסיכון הפחותה הנש��ת ממנו, ושל כך שמדובר באדם בעל משפחה שעסוק בפרנסת משפחה המנהל כלכל אורח חיים נורמטיבי.

5. העורר השיג על החלטת בית המשפט וחזר על טעنته לעניין חולשת הראות, לפיה ספק אם עלה בידו המשיבה להוכיח כי מדובר היה בנשך בעל פוטנציאל המתה. עובדה היא שבית המשפט המחויז עצמו קבע כי יש במצב הנשך כדי לפחותם במידה מסוימת בסיכון הרשעה. מדובר היה במקרה בודד. גם לא היה מקום להפלות את העורר מהנאשמים האחרים, ודאי לא לעומת הנאם הנוסף אשר שוחרר לחלופה מרוחקת, חלופה שיש גם בידו של העורר להציגה. במקרה שכזה היה על בית המשפט לאמץ המלצת שירות המבחן, והבחנה שעשה בין ליבו שותפיו לעבירה לא הייתה במקומה.

6. מנגד, המשיבה מחזיקה אחר ההחלטה בית המשפט המחויז. נקודת המוצא הינה כי קיימות ראיות לכואורה לביסוס האשמה, והעובדת שהנשך לא נתפס עומדת לחובתו של העורר, שכן לו העורר היה מוסר את הנשך היה ניתן לבדוק את תקינותו. מה גם, אין אינדיקטיה כלשהי שהאקדח לא היה תקין. כמו כן, קיימת הבחנה ברורה בין העורר לבין שותפיו. לעורר ישנה נגשנות לנשך ולא לשותפיו, והוא זה שיזם את העסקה והפעיל קטין כבן 15 לביצועה. אכן נכון, בשווי הتفسיר ניתנה המלצה לחלופת מעצר, אולם הערצת הסיכון על אודות העורר הייתה גבוהה.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בעורר ושמיעת טיעוני הצדדים, הגיעו לכל מסקנה כי דין העורר להידחות.

8. כאמור, מעצר נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו מחיב קיומם של שלושה תנאים מצטברים:UILT מעצר, ראיות לכואורה, והעדר חלופת מעצר מתאימה (סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכיות אכיפה – מעצר), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק)). בעניינו, כאמור, העורר מסכים לקיומם של שני התנאים הראשונים ועיקר המחלוקת נסוב סביב התנאי השלישי – קיומה של חלופת מעצר.

9. לעורר מיחסות עבירות נשך המוקדמות חזקת מסוכנות סטטוטורית. בית משפט זה עמד לא אחת על כך שעל דרך הכלל לא ניתן לאין את המסוכנות הנובעת מעבירות נשך בדרך של חלופת מעצר, ولكن שחרור לחלופת מעצר בעבירות אלו יעשה אך במקרים חריגים (ראו למשל: בש"פ 4811/18 אמר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.6.2018); בש"פ 8702/15 מדינת ישראל נ' ابو קטיש, פסקה 27 (24.12.2015); בש"פ 6837/13 חרבות נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.10.2013)). מלבד זאת נשקפת מהעורר גם מסוכנות קונקרטית, הנלמדת מכך שהוא בעל יכולת להשיג נשך, שהוא יוזם את ביצוע העסקה והוא לא היסס לערב קtiny צער מאוד בעבירות שביצע. אף שירות המבחן התייחס למסוכנות הנשקפת מן העורר בציינו כי קיימ סיכון בלתי מבוטל להישנות מעשים דומים מצדיו. לפיך לא מצאתי כי נפל פגם בקביעת בית המשפט המחויז לפיה לא ניתן לאין את מסוכנותו של העורר באמצעות חלופת המעצר המוצעת.

10. העורר השליך יבבו על העובדה שירות המבחן המליך על חלופת מעצר בעניינו. ברם, ראשית, המפקחים המוצעים הם בני משפחתו של העורר, והלכה היא כי אישור קרובוי משפחה כמפקחים בעבירות נשך מהו הrig יוציא לפון (וראו לעניין זה: בש"פ 4830/18 דרבאס נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (30.7.2018); בש"פ 454/18 בוטס נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (28.1.2018); בש"פ 9713/17 שקיור נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (27.12.2017)). שנית, על אף החשיבות הרבה הניתנת להמלצת שירות המבחן, בית המשפט אינו מחויב לאמציה (וראו: בש"פ 4457/18

אלסיד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.6.2018); בש"פ 17/6672 ויצמן נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (11.9.2017), וזאת מפני שלנגד עיני שירות המבחן עומדים שיקולים שונים אשר אינם חופפים בהכרח לשיקולים העומדים בפני בית המשפט בהחלטה על מעצרו של הנאשם (ראו: בש"פ 18/5540 ריפוי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.8.2018)).

11. גם אין בעובדה שבית המשפט הורה על חלופת מעצר בעניינים של הנאים האחרים כדי לסייע לו. כאמור לעיל, אחד הנאים הוא קטין, ובנגוד לשניים האחרים, העורר הוא זה שיזם את ביצוע העסקה והוביל את השניהם לביצועה. בנסיבות אלה, ברוי כי המ███נות הנשקפת מהעורר הרבה מהמ███נות הנשקפת מהם, וההבחנה ביניהם ברורא על פניה.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ז' בתשרי התשע"ט (16.9.2018).

שפט